

Subject Area
Basic Training

Year: 2022
Vol: 8 Issue: 106
PP: 4576-4582

Arrival
23 October 2022
Published
31 December 2022
Article ID Number
66531

Article Serial Number
13

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.2922/8/ssj.66531>

How to Cite This Article
Kazak, A., Öner, M.,
Vural, H. & Şeker, M.
(2022). "İlköğretim
Okullarındaki
Devamsızlık Sorunları ve
Sorunlara Okul Yönetici
ve Öğretmenlerinden
Çözüm Önerileri:
Tekkeköy İlçesi Örneği"
International Social
Sciences Studies Journal,
(e-ISSN:2587-1587)
Vol:8, Issue:106;
pp:4576-4582

Social Sciences Studies
Journal is licensed under a
Creative Commons
Attribution-NonCommercial
4.0 International License.

İlköğretim Okullarındaki Devamsızlık Sorunları ve Sorunlara Okul Yönetici ve Öğretmenlerinden Çözüm Önerileri: Tekkeköy İlçesi Örneği

Problems of Absenteeism in Primary Schools and Solution Suggestions From School Administrators and Teachers: The Case of Tekkeköy District

Ali Kazak¹ Mustafa Öner¹ Halil Vural² Mustafa Şeker²

¹⁻²⁻³⁻⁴ Öğretmen., MEB, Samsun, Türkiye

ÖZET

Bu çalışmada Samsun İlinin Tekkeköy ilçesindeki ortaokulların 7 ve 8. Sınıflarında eğitim gören öğrencilerin devamsızlık durumlarının tespiti ve okul yönetici ve öğretmenlerinin bu soruna çözüm önerileri araştırılmıştır. Tekkeköy ilçesindeki bütün ortaokulların bu çalışmaya dahil edilmesi sağlanmış olup, bu okullarda görev yapan yönetici ve öğretmenlerden gönüllü olanların belirlenen devamsızlık durumunun iyileştirilmesi için görüş ve öneriler alınmıştır.

Çalışma sonucunda erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla devamsızlık yaptığı, ilçe merkezindeki okullardaki öğrenci yoğunluğunun ilçe merkezi dışındaki okullara göre çok daha fazla olduğu, ilçe merkezi dışındaki okullarda hiç rehber öğretmenin bulunmadığı, en önemli devamsızlık nedeninin çevresel etkenlerden kaynaklandığı, ilçe merkezindeki öğrenciler ile ilçe merkezi dışındaki öğrencilerin devamsızlık nedenlerinde farklılıklar oluştuğu, okul yönetici ve öğretmenlerinin devamsızlık nedenlerine ilişkin tespitleri benzerlik gösterirken okul rehber öğretmenlerin devamsızlığı neden olan etmenlere ilişkin tespitlerinin farklılık gösterdiği görülmüştür.

Okul yönetici, öğretmen ve rehber öğretmenlerden alınan devamsızlığı çözüm önerilerinde en önemli çözüm önerisinin öğrenci ve veliye yönelik rehberlik faaliyetlerinin artırılması olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında ekonomik durumları nedeniyle çalışmak zorunda kalan aileler için sosyal yardımlaşmadan yardım sağlanmasının da devamsızlığın önlenmesinde önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Devamsızlık, Devamsızlık Nedenleri, İlköğretim

ABSTRACT

In this study, the absenteeism status of the students studying in the 7th and 8th grades of secondary schools in Tekkeköy district of Samsun province and the solution proposals of school administrators and teachers to this problem were investigated. All secondary schools in Tekkeköy district were included in this study, and opinions and suggestions were received from the administrators and teachers working in these schools to improve the absenteeism status of volunteers.

As a result of the study, male students are more absent than female students, the density of students in schools in the district center is much higher than the schools outside the district center, there are no guidance teachers in schools outside the district center, the most important reason for absenteeism is due to environmental factors, the students in the district center and the district center. While there are differences in the reasons for absenteeism of students other than the school, school administrators and teachers' determinations about the reasons for absenteeism are similar, the determinations of school counselor teachers about the factors that cause absenteeism differ.

It has been determined that the most important solution proposal for absenteeism from school administrators, teachers and guidance teachers is to increase the guidance activities for students and parents. In addition, it has been concluded that providing assistance from social assistance for families who have to work due to their economic situation is also important in preventing absenteeism

Keyword: Discontinuity, Reasons For Absenteeism, Primary Education

1. GİRİŞ

Bilgi sürekli kendini yenileyen ve zaman geçtikçe daha da değerlenen bir olgudur ve günümüzde bilgiye ulaşmak bireyi ve toplumun refahını belirleyen en önemli unsurdur. Bilgiye ulaşmanın da en formal yolu da eğitimidir. Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne kadar süregelen bir olgu, seçilmiş ve kontrollü bir çevre olan okulun etkisi altında sosyal yeterlilik ve en uygun bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreç, bireye yeni davranışlar kazandırmada ya da mevcut davranışları değiştirmede ise en etkili süreçtir. Bireyin kendi yaşantısında isteyerek, maksatlı ve planlı olarak değişme gerçekleştirdiği bir süreç olması nedeniyle eğitim diğer davranış değiştirme süreçlerinden ayrılmaktadır. Böylece birey toplum hayatına hazırlanmak amacıyla gerekli bilgi, beceri ve tutumu kazanmak ve kişiliğini geliştirmek için eğitimden yararlanmaktadır (Ertürk 1997, Taymaz 1997).

1.1. Öğrenci Devamsızlığının Nedenleri

Kadı (2000, s. 35) araştırmasında, öğrenci devamsızlıklarının nedenlerini "okul, aile, kişisel sorunlar, arkadaş grubu ve çevresi, cinsiyet" boyutları altında incelerken Özbaş (2010, s. 34) ilköğretim okullarında öğrenci devamsızlığının nedenlerini "okul, aile, öğrenci, sınıf, doğal koşullar ve arkadaş çevresi" boyutlarında incelemiştir. Konu ile ilgili araştırmalarda hemen hemen aynı değişkenler belirlenmiştir. Bu değişkenleri biz genel olarak; bireysel nedenler, öğretmenden kaynaklanan nedenler, okul ve yöneticilerden kaynaklanan nedenler, ailevi nedenler, sağlık nedenleri ve çevresel nedenler açısından inceleyeceğiz.

1.1.1. Bireysel Nedenler

Bireysel nedenlere bağlı devamsızlık genel olarak öğrencinin bulunmuş olduğu yaşa göre vücudundaki psikolojik ve fiziksel değişimlerden kaynaklanır. İlköğretim çağının son seneleri genel olarak ergenliğin başlangıcıdır ve bu dönemde öğrenci hem psikolojik ve hem de fiziksel olarak büyük değişimler yaşar. Üstelik her öğrenci bu dönemi farklı atlatır. Kimi öğrenci bu duruma kolay uyum sağlarken kimi öğrenciler ise uyum sağlayamaz ve bu zamanlar onun için sancılı geçer. Genel olarak ergenlik denilen bu dönemde ergenler yeni ruhsal tepkiler ve davranışlar belirmeye başlar, böylece dengeli ve uyumlu ilköğretim çocuğu gider, yerine oldukça tedirgin, kuruntulu, çabuk tepki gösteren, güç beğenen bir ergen gelir (Açıl ve Purtaş 2008). Bu problemleri yaşayan ilköğretim öğrencisi okuldan soğumaya başlarlar, sonuç olarak, başarıda düşüş olur, disiplin sorunları ve okula devamsızlık görülmeye başlar (Rogge 2001).

1.1.2. Aileden Kaynaklanan Nedenler

Anne-babanın ayrı olması, ailenin ekonomik durumunun yetersiz olması, çocuğun eğitiminin ailesince önemsenmemesi, ailenin çocuğun okula devam edebilmesi için gerekli koşulları sağlayamaması, çocuğun okuluna zamanında hazırlanamaması olarak sıralanabilir (Başaran, 1996). Öğrencinin okula devamıyla ilgili sorunun kökeninde ailesi varsa, çözümü, ailenin özelliklerinde aramak gerekir. Haliyle devamsızlık sorunu olan öğrencinin ailesinin de incelenmesi gerekecektir. Örneğin; ailenin ekonomik durumunun iyi olmaması nedeniyle çocuğun iş gücü olarak görülmesi öğrenci açısından okula devamda sorunlarına yol açacaktır. Çalışmak durumunda olan çocuğun okula ne zamanı ne de enerjisi kalacaktır. Veya anne ve babanın ayrı olması çocukta aile figürünün tam olarak oluşmaması nedeniyle çocuğun psikolojik olarak okula hazır olmasında problemler doğurabilecektir.

1.1.3. Öğretmenlerden Kaynaklanan Nedenler

Öğretmenler, her öğrencinin hayatında çok önemli yer tutar ve eğitim hayatı boyunca her öğrenci ailesinden fazla öğretmeniyle zaman geçirir. Öğretmen, eğitim-öğretim sürecini planlı bir şekilde bir amaç doğrultusunda yöneten eğitilmiş ve donanımlı kişidir. Öğrencinin akademik durumu dışında, karakterini, ahlakını da inşa eder. Bu haliyle bakıldığında öğretmen bir toplum mimarıdır denilebilir. Bu kadar önemli bir görevde bulunan öğretmenin, eğitim-öğretim sürecini doğru yürütememesi, öğrencinin gelişimine uygun çalışmalar yapmaması, öğrenciye sevgiyle yaklaşımını yetiştirememesi öğrencinin eğitimine büyük zararlar verecektir. Öğretmenin öğrenciye olan tutumu öğrencinin okula olan yaklaşımını doğrudan etkileyecektir. Haliyle devamsızlık sorunları yaşayan öğrencilerin öğretmenleriyle olan ilişkisi de incelenmelidir.

1.1.4. Sağlık Durumundan Kaynaklanan Nedenler

Öğrencinin sosyo-ekonomik durumunun kötü-orta olması nedeniyle yetersiz ve sağlıklı beslenme durumuna bağlı olarak veya akraba evliliği, yaşanan evdeki olumsuz ortam, yeterli sağlık hizmetine ulaşamama gibi nedenlerle sağlığının iyi olmaması okula devam konusunda sorunlara yer açabilmektedir. Be nedenlerle oluşan kronik rahatsızlıklar, öğrencinin sık sık sağlık kuruluşlarına gitmesi, verilen sağlık raporları, ilaç kullanımı veya fiziksel aktivite kısıtlamalarına yol açmakta bu da öğrencinin okula devamını aksatmaktadır.

1.1.5. Okul ve Okul Yönetiminden Kaynaklanan Nedenler

Okul, öğrencilere okuma-yazma ve basit sayısal becerilerin yanında, karmaşık ve daha soyut bilgi ve düşünceleri kazandırmak üzere kurulmuş ve hemen hemen herkesi şu veya bu ölçüde ilgilendiren oldukça yaygın, toplumsal bir kurumdur (Tatar 2004). İlköğretim çağındaki öğrencilerin 6-14) gelişim dönemlerine uygun çalışmaların olmadığı, öğrencinin bireysel olarak kendini ifade edecek imkanlar bulamadığı dolayısıyla da öğrencinin mutlu olmadığı bir okula öğrencinin devam etmek istememesi son derece doğaldır. Öğrencinin okula gitmemek için bahaneler uydurması, sabah uyanmakta sorun yaşaması, ders çalışmamak için çabalaması gibi belirtiler öğrencinin okulla ilgili sorununun olduğunu göstermektedir. Bu sorunların yaşanmaması için her öğrencinin birbirinden farklı olduğunu bilmek ve bu doğrultuda gelişim çağını da dikkate alarak çalışmalar yapmak başta okul yönetimi olmak üzere bütün kurum çalışanlarının görevidir.

1.1.6. Çevresel Faktörlerden Kaynaklanan Nedenler

Öğrencinin yaşadığı mahalle ve okulun bulunduğu alan öğrencinin gelişimini ve kişiliğini son derece etkilemektedir. Kalabalık mahallelerde büyüyen bir çocuk ile köyde ya da daha seyrek yerleşimin olduğu alanlarda yetişen öğrencinin gelişimi farklılık gösterecektir. Aynı zamanda okulun bulunduğu çevreye göre de öğrencinin arkadaşlık ilişkileri, sosyal anlamda tutumu, kendini ifade etmedeki başarısı gibi özellikler farklılık gösterecektir. (Şanlı Kula 2014, Yıldız 2014)

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı ilköğretim 7-8. Sınıf öğrencilerinin devamsızlık durumlarını tespit edip, ilgili okullarda çalışan okul yönetici ve öğretmenlerinin çözüm önerilerini belirlemektir. Bu amaca yönelik olarak Samsun ili Tekkeköy ilçesindeki ortaokulların 2021-2022 eğitim-öğretim yılındaki 7 ve 8. Sınıfların devamsızlık durumları incelenmiştir. Devamsızlık durumlarının cinsiyete, okulun bulunduğu çevreye ve okula göre değişiklik gösterip göstermediği tespit edilmeye çalışılmıştır.

2. YÖNTEM

Bu çalışmada örnek olay incelemesi ile okul yönetici ve öğretmenlerinin devamsızlık nedenlerine ilişkin görüşlerinin karşılaştırıldığı ilişkisel tarama yöntemi kullanılmaktadır.

2.1. Verilerin Toplanması

İlköğretim okullarındaki devamsızlık nedenlerinin tespitinde alan yazın taraması yapılmıştır. Samsun ili Tekkeköy ilçesindeki ortaokullardaki 7 ve 8. Sınıflardaki devamsızlık istatistiği ilgili okul yönetimlerinden temin edilmiştir. Tespit edilen devamsızlık sorununun nasıl çözüleceğine ilişkin okul yöneticisi ve öğretmenlerden görüşler alınmıştır. Bunun için görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formu uzman görüşü alınarak hazırlanmış olup görüşmeye katılan kişilerin en sık verdiği sorulardan oluşturulmuştur.

2.2. Toplanan Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Her okuldan sağlanan istatistik veriler toplanmış ve bir tablo haline getirilmiştir. Devamsızlık durumu okula, okulun bulunduğu bölgeye, cinsiyete göre ayrı ayrı listelenmiş ve devamsızlık durumunun bu değişkenlere göre ne kadar değiştiği tespit edilmiştir. Devamsızlık sorunlarına ilişkin gelen görüşlerin okul yöneticileri ve öğretmenler açısından değişip değişmediği de incelenmiştir.

3. BULGULAR

Çalışmamızın bu bölümünde Samsun ili Tekkeköy ilçesindeki 13 ortaokulun 7 ve 8. Sınıflarındaki devamsızlık verileri incelenmiş ve bir tablo haline getirilmiştir. 13 okul şehir merkezi ve köy ortaokulları olarak ayrılmış ve bu duruma göre devamsızlık istatistiğinin değişip değişmediği incelenmiştir. Ayrıca kız ve erkek öğrencilerin devamsızlık istatistiğinin değişip değişmediği araştırılmıştır. Bu istatistik bilgileri ayrı ayrı detaylı bir şekilde yorumlanmıştır.

Tablo 1. 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı Kız Erkek Öğrenci Sınıflar Öğrenci Tablosu

	Okullar	Kız	Erkek	TOPLAM
İlçe Merkezindeki Okullar	Şehit Nejat Yaman Ortaokulu	56	107	163
	Tekkeköy İmam Hatip Ortaokulu	65	47	112
	Adeka Ortaokulu	133	86	219
	19 Mayıs Ortaokulu	146	133	279
	Şehit Tayfun Köseoğlu Ortaokulu	114	83	197
	Ara Toplam	514	456	970
İlçe Merkezi Dışındaki Okullar	Hamzalı Ortaokulu	12	14	26
	Güzelyurt Ortaokulu	5	6	11
	Kahyalı Ortaokulu	10	21	31
	Büyükülü ortaokulu	24	19	43
	Dursun Korkmaz Ortaokulu	24	23	47
	Yağı basan Ortaokulu	21	18	39
	Sarı yurt Ortaokulu	30	15	45
	Şehit Uğur Birinci Ortaokulu	22	13	35
	TOPLAM	662	585	1247
Yüzdesi	53	47	100	

Tablo 1 incelendiğinde Tekkeköy ilçesinde öğrenim gören 7 ve 8. Sınıf öğrenci sayısının toplam 1247 olduğu ve bunların 662sinin kız 585inin erkek olduğu görülmektedir. Kızların genel olarak %53 ile erkek öğrencilerden daha fazla sayıya sahiptir. Tekkeköy ilçesinde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında eğitim gören 1247 toplam öğrenci sayısının 970 tanesi şehir merkezindeki okullarda eğitim görmekte iken sadece 277 öğrenci şehir merkezi dışındaki okullarda eğitim-öğretim görmektedir. Tekkeköy ilçesindeki en kalabalık okul 279 7 ve 8. Sınıf öğrenci sayısı ile 19 Mayıs Ortaokulu olurken en az öğrenci sayısı 11 öğrenciyle Güzelyurt Ortaokuludur.

Tablo 2. 2021-2022 Eğitim-Öğretim Yılı 7 ve 8. Sınıf Öğrenci Sayıları Tablosu

	Okullar	7. Sınıf	8. Sınıf	TOPLAM
İlçe Merkezindeki Okullar	Şehit Nejat Yaman Ortaokulu	92	71	163
	Tekkeköy İmam Hatip Ortaokulu	73	39	112
	Adeka Ortaokulu	111	108	219
	19 Mayıs Ortaokulu	151	128	279
	Şehit Tayfun Köseoğlu Ortaokulu	96	101	197
	Ara Toplam	523	447	970
İlçe Merkezi Dışındaki Okullar	Hamzalı Ortaokulu	15	11	26
	Güzelyurt Ortaokulu	6	5	11
	Kahyalı Ortaokulu	17	14	31
	Büyükklü ortaokulu	26	17	43
	Dursun Korkmaz Ortaokulu	30	17	47
	Yağı basan Ortaokulu	25	14	39
	Sarı yurt Ortaokulu	29	16	45
	Şehit Uğur Birinci Ortaokulu	21	14	35
TOPLAM	692	555	1247	
Yüzdesi	55,49	44,51	100	

Tablo 2 incelendiğinde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında eğitim gören öğrencilerin %55,49 oranda 7. Sınıfta olduğu 44,51inse 8. Sınıfta eğitim gördüğü görülmektedir. Öğrenci sayısının Şehit Tayfun Köseoğlu orta okulu dışındaki 10 okulda 7. Sınıflarda daha fazla olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Sınıf Düzeylerine Göre Devamsızlık Durumu Tablosu

Sınıf Düzeyi	0 Devamsızlık	1-7 gün	8-15	16-30	Sürekli Devamsız	Toplam
7. Sınıflar	177	241	182	81	11	692
8. Sınıflar	178	167	139	64	7	555
TOPLAM	355	408	321	145	18	1247
YÜZDE	28,46	32,71	25,74	11,63	1,46	100

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin %28,46sının hiç devamsızlık yapmadığı,% 32,71in 1-7 gün arasında devamsızlık yaptığı ve sadece %1,46sının sürekli devamsız olup okula devam etmediği görülmektedir. Sınıf düzeyleri açısından bakıldığında oransal olarak çok anlamlı bir sonuç ortaya çıkmasa da 7. Sınıflardaki devamsızlığın biraz daha fazla olduğu söylenebilmektedir. 8. Sınıflarda hiç devamsızlık yapmayan öğrencilerin toplamı ile 8. Sınıf toplam öğrenci sayısına oranı aynı durumdaki 7. Sınıf öğrenci sayısına göre daha yüksektir. Buradan da anlaşılacağı üzere hiç devamsızlık yapmama durumu oransal olarak 8. Sınıflarda oransal olarak çok daha iyidir.

Tablo 4. Cinsiyet Durumuna Göre Devamsızlık Durumu Tablosu

Cinsiyet Durumu	0 Devamsızlık	1-7 gün	8-15	16-30	Sürekli Devamsız	Toplam
Kız	136	259	188	69	10	662
Yüzde	20,54	39,12	28,40	10,42	1,52	%100
Erkek	219	149	133	76	8	585
Yüzde	37,44	25,47	22,74	12,99	1,36	%100
TOPLAM	355	408	321	145	18	1247

Tablo 4 incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin devamsızlık durumlarında oransal olarak farklılıklar görülmüştür. Kız öğrencilerin %20,54ü devamsızlık yapmazken erkeklerin ise %37,44ü devamsızlık yapmamaktadır. Kız öğrencilerin en fazla devamsızlık yaptığı 1-7 gün arası devamsızlık süresinde kızların devamsızlık yapma yüzdesi %39,12 iken erkek öğrencilerin 1-7 gün arası devamsızlık yapma yüzdesi %25,47dir. 8-15 gün arası devamsızlık yapan kız öğrencilerin toplam kız öğrenci sayısına oranı %28,40 iken erkeklerde bu oranın 22,74 olduğu görülmektedir. Genel olarak tablo incelendiğinde kız öğrencilerin erkeklerden daha fazla devamsızlık yaptığı görülmektedir.

Tablo 5. Okulun Bulunduğu Çevreye Göre Devamsızlık Durum Tablosu

Okulun Bulunduğu Çevre Durumu	0 Devamsızlık	1-7 gün	8-15	16-30	Sürekli Devamsız	Toplam
İlçe Merkezindeki Okullar	302	339	273	48	8	970
Yüzde	31,13	34,95	28,14	4,95	0,83	%100
İlçe Merkezi Dışındaki Okullar	53	69	48	97	10	277
Yüzde	19,13	24,91	17,33	35,01	3,62	%100
ToplamSayı	355	408	321	145	18	1247

Tablo 5. İncelendiğinde ilçe merkezindeki okulların devamsızlık sorununu daha az yaşadıkları görülmektedir. Hiç devamsızlık yapmayan merkezi okulda eğitim gören öğrencilerin ilçe merkezindeki okullarda eğitim gören öğrencilere oranı % 31,13 iken bu oran ilçe merkezi dışındaki okullarda sadece 19,13tür. 16-30 gün arasında devamsızlık yapan merkezi okullarda eğitim gören öğrencilerin toplam merkezi okulda eğitim gören öğrencilere

oranı % 4,95 iken bu ilçe merkezi dışında eğitim gören öğrencilerde %35,01 ile çok daha yüksek olduğu görülmektedir. Okula devam etmeyen öğrencilerin sayısı incelendiğinde yine ilçe merkezindeki okullarda düşük bir oranla karşılaşılmakta ilçe merkezi dışındaki okullarda nispeten daha kötü bir oranla karşılaşılmaktadır.

Tekkeköy ilçesindeki 5i ilçe merkezinde olmak üzere toplam 13 ortaokulun personel yapısı incelenerek aşağıdaki sonuca ulaşılmıştır.

Tablo 6. Okulların Personel listesi Tablosu

	Okullar	Müdür	Müdür Yardımcısı	Öğrtmen	Rehber Öğr	Toplam
İlçe Merkezi Okullar	Şehit Nejat Yaman Ortaokulu	1	1	40	1	43
	Tekkeköy İmam Hatip Ortaokulu	1	1	23	1	26
	Adeka Ortaokulu	1	1	37	1	40
	19 Mayıs Ortaokulu	1	2	43	3	49
	Şehit Tayfun Köseoğlu Ortaokulu	1	1	19	1	22
	Ara Toplam	5	6	162	7	180
İlçe Merkezi Dışındaki Okullar	Hamzalı Ortaokulu	1	-	8	-	9
	Güzelyurt Ortaokulu	1	1	13	-	15
	Kahyalı Ortaokulu	1	1	8	-	8
	Büyükklü ortaokulu	1	1	13	-	15
	Dursun Korkmaz Ortaokulu	1	1	8	-	10
	Yağı basan Ortaokulu	1	-	10	-	11
	Sarı yurt Ortaokulu	1	1	10	-	12
	Şehit Uğur Birinci Ortaokulu	1	1	9	-	11
TOPLAM	13	12	241	7	271	

Tablo 6 incelendiğinde 13 okulda 13ü müdür, 12si müdür yardımcısı,7si okul rehber öğretmeni ve 241 branş öğretmeni olmak üzere toplam 271 öğretmen görev yapmaktadır. Tabloya göre en çarpıcı sonuç ilçe merkezi dışındaki okulların hiçbirinde okul rehber öğretmenin bulunmamasıdır. Toplam 271 personelin 180 tanesinin ilçe merkezindeki okullarda görev yaptığı görülmekte bu da oran olarak %66 yapmaktadır. Tablo 2deki öğrenci sayıları incelendiğinde ise toplam 1247 öğrencinin 970 tanesini ilçe merkezindeki okullarda eğitim görmekteydi. Bu istatistiği oranladığımızda ilçedeki

toplam öğrencilerin %77sinin ilçe merkezinde eğitim gördüğü anlaşılmaktadır. Bu 2 veri beraber incelendiğinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının ilçe merkezindeki okullarda daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 6da belirtilen okul idarecileri ve öğretmenlerinden gönüllü olan 17'si yönetici, 6'sı rehber öğretmen olmak üzere toplam 69 eğitim çalışanına hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Görüşme formunun hazırlanmasında uzman yardımına başvurulmuş olup, soruların oluşturulmasında gönüllülerden gelen cevaplar dikkate alınmıştır. Devamsızlık durumunun nedenleri genel olarak bireysel nedenler, öğretmenden kaynaklanan nedenler, okul ve yöneticilerden kaynaklanan nedenler, ailevi nedenler, sağlık nedenleri ve çevresel nedenler olmak üzere 6 başlıkta toplanmış ve incelenmiştir. Yönetici ve öğretmenlerin devamsızlığı neden olan sorunun tespitinde kullandıkları devamsızlık nedenleri anketi gibi verilerin sonuçlarını bu araştırmaya yansıtılmaları istenmiş bu doğrultuda gönüllü öğretmen ve yöneticilerden gelen cevaplar doğrultusunda çözüm önerileri oluşturulmaya çalışılmıştır.

Tablo 7: Devamsızlık Nedenlerine Göre Devamsızlık Durumu Tablosu

	Bireysel Nedenler	Öğretmenden Kaynaklanan Nedenler	Okul ve Yöneticilerinden Kaynaklanan Nedenler	Ailevi Nedenler	Sağlık Nedenleri	Çevresel Nedenler	Toplam
Okul Müdürü	2	1	0	2	1	4	10
Müdür Yardımcısı	1	1	0	1	1	2	7
Rehber Öğretmen	1	0	1	1	3	0	6
Öğretmen	9	1	3	6	13	14	46
Toplam	13	3	5	12	17	20	69

Tablo 7 incelendiğinde öğretmen, yönetici ve rehber öğretmenlerin analizlerine göre en çok devamsızlık yapılmasına neden olan etmenin %30 oranıyla öğrencinin içinde bulunduğu çevre olduğu görülmektedir. Bunu sağlık nedenleri ve bireysel nedenler takip etmektedir. Öğrencilerin devamsızlık yapmasına en az etki eden nedenin öğretmenden kaynaklanan nedenler ile okul ve yöneticilerden kaynaklanan nedenler olduğu görülmektedir. Yönetici, öğretmen ve rehber öğretmenlerin devamsızlığı neden gördükleri etmenler incelendiğinde rehber öğretmenin yönetici ve diğer öğretmenlerden farklı bir devamsızlık nedenini önemsendiği görülmektedir. Çalışmaya katılan 6 rehber öğretmenden 3ünün devamsızlığın en önemli nedeni olarak sağlık nedenini gördüğü anlaşılmakta iken bu oran

öğretmen ve yöneticilerde çok daha düşüktür. Yine aynı tablo incelendiğinde rehber öğretmenlerin çevresel nedeni devamsızlıkta bir etmen olarak görmediği anlaşılmaktadır. Bunda rehber öğretmenlerin tamamının ilçe merkezindeki okullarda görev yapmasının etkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo 8. Okulların Bulunduğu Çevreye Göre Devamsızlık Nedenleri Tablosu

	Bireysel Nedenler	Öğretmenden Kaynaklanan Nedenler	Okul ve Yöneticilerden Kaynaklanan Nedenler	Ailevi Nedenler	Sağlık Nedenleri	Çevresel Nedenler	Toplam
İlçe Merkezindeki Okullar	11	2	4	9	15	11	52
İlçe Merkezi Dışındaki Okullar	2	1	1	3	2	9	17
Toplam	13	3	5	12	17	20	69

Tablo 8 incelendiğinde ilçe merkezindeki yönetici, öğretmen ve rehber öğretmenlerin devamsızlığı neden olan etmenlere ilişkin tespitleri değişiklik göstermektedir. İlçe merkezindeki okullarda görev yapan öğretmen, yönetici ve rehber öğretmenlere göre en önemli devamsızlık nedeni sağlık nedeni gözükmekte iken bunu sırasıyla çevresel ve bireysel nedenler takip etmektedir. İlçe merkezi dışındaki okullarda ise en önemli devamsızlık nedeni büyük bir farklı çevresel nedenler gözükmektedir. Her iki durumdaki okullarda görev yapan idareci, öğretmen ve rehber öğretmene göre en az etkili devamsızlık nedeni öğretmenden kaynaklanan neden ile okul ve yöneticilerden kaynaklanan nedenlerdir.

4. ÖNERİLER

Görüşme formunda aynı kişilere devamsızlığın azaltılmasına ilişkin önerileri sorulmuş olup, her devamsızlık nedenine göre öneriler alınmıştır. Bu önerilere göre en sık getirilen öneriler şu şekildedir.

69 öğretmen, yönetici ve rehber öğretmenden 12'si en önemli devamsızlık nedeni olarak ailevi nedenleri görmüş olup bu öğrencilerin ilçe merkezinde anne-babası ayrı çocuklar, ilçe merkezi dışında ise tarla ve bahçelerde işçi olarak görülen çocuklar olduğu tespit etmiştir. Çözüm önerisi olarak da aile eğitimlerinin önemi vurgulanmıştır. Bu durumdaki öğrencilerin en kısa sürede tespit edilerek bu yönde rehberlik hizmetlerinin verilmesi gerektiği kararlaştırılmıştır. Ailesinin yanında çalışmak zorunda kalan öğrencilerin ailelerine sosyal yardımlaşmadan destek sağlanmaya çalışılması da bir diğer önemli öneri olarak sunulmuştur.

69 öğretmen, yönetici ve rehber öğretmenden 20'si en önemli devamsızlık nedeni olarak çevresel yapıyı tespit etmiştir. Bu oranın ilçe merkezi dışındaki okullarda çok daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun en önemli nedeninin ilçe merkezi dışındaki okullara öğrencilerin çok farklı köylerden taşıma yoluyla gelmesi nedeniyle geç gelmesi ya da o gün hiç gelmemesi olarak gösterilmektedir. İlçe merkezinde en önemli çevresel neden olarak ise okul çevresinde öğrencilerin zaman geçirebileceği kafe vb. yerlerin çok olması gösterilmektedir. Çözüm önerisi olarak ise bu 20 öğretmen, yönetici ve rehber öğretmenin sunduğu en önemli argüman taşıma sisteminin daha işlevsel bir hale getirilmesi, daha sık denetlenmesi olarak görülmektedir. Okul çevresindeki kafe vb yerlerin güvenlik güçlerince periyodik ve ani denetimlerle denetlenmesi ile öğrencilerin buralarda zaman geçirmesinin önlenmesi ilçe merkezindeki devamsızlık sorununu azaltılacağı görüşü hakimdir.

69 öğretmen, yönetici ve rehber öğretmenin 13ü devamsızlıkta bireysel nedenlerin de kayda değer bir önemi olduğu görüşündedir. Bu konuda en önemli bireysel nedenin, öğrencilerin ergenlik döneminin başında olması, değişen vücut ve psikolojiye uyum sağlayamamaları gösterilmektedir. Bu soruna çözüm önerisi olarak sunulan en önemli argümanın öğrenci ve velilerine yönelik yapılacak olan rehberlik eğitimleri olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

1. Açıl, M. ve Purtaş, A. (2008). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: Hepsî Çocuk Yayınları
2. Başaran, İ. E. (1996). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Yargıcı Matbaası
3. Ertürk, S. (1997), *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Matbaacılık.
4. Kadı, Z. (2000). *Adana ili merkezindeki ilköğretim okulu öğrencilerinin sürekli devamsızlık nedenleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya
5. (Kula K, Yıldız M 2014. İlköğretim Okulu 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Devamsızlık Nedenleri ile Cinsiyet ve Sınıf Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
6. Özbaş, M. (2002). "İlköğretim Okulu Müdürlerinin Sınıf İçi Etkinliklerin Denetiminde

7. Yapmaları Gereken ve Yapmakta Oldukları İşler Konusunda Müdür ve Öğretmen Görüşleri.”
8. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
9. Ankara.
- 10.Özbaş,M, 2010. İlköğretim Okullarında Öğrenci Devamsızlığının Nedenleri
- 11.Rogge, J.U. (2001). *Çocuklar büyüyor* (Çev. G. Bilgili). Hamburg: Rota Yayınları.
- 12.Tatar, M. (2004). Etkili öğretmen. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(11) [Çevrim-İçi: efdergi.yyu.edu.tr/makaleler/cilt_1/mustafa_tatar.doc], Erişim tarihi: 10.07.2010.
- 13.Taymaz, H. (2000). *İlköğretim ve Ortaöğretim Okul Müdürleri İçin Okul Yönetimi, Okul Yöneticisinin İş*
- 14.*Alanları, Alanlara Giren İşler, İşlerin İşlemleri İşlem Basamakları*. Ankara: Pegem A Yayıncılık